

برهان تجربیدی انبیاء؛ علت تقابل معرفت‌شناسی تجربی

مشرکان اگر بخواهند به چیزی ایمان بیاورند حسی، تجربی و با مشاهده است و چون ایمان با غیب سروکار دارد و تجربیدی است، آنها هیچ وقت ایمان نمی‌آورند؛ بنابراین چون برهان پیامبران تجربیدی است قهراً نمی‌توانند آن را بپذیرند.

آیت‌الله العظمی جوادی آملی عنوان کرد:

برهان تجربیدی انبیاء؛ علت تقابل معرفت‌شناسی تجربی

مشرکان اگر بخواهند به چیزی ایمان بیاورند حسی، تجربی و با مشاهده است و چون ایمان با غیب سروکار دارد و تجربیدی است، آنها هیچ وقت ایمان نمی‌آورند؛ بنابراین چون برهان پیامبران تجربیدی است قهراً نمی‌توانند آن را بپذیرند.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، آیت‌الله العظمی جوادی آملی سه‌شنبه، 24 دی‌ماه، در تفسیر آیات 30 تا 36 سوره مبارکه یاسین بیان کرد: بعد از جریان شهید سوره یاسین خداوند اشاره می‌کند این گونه مشرکان بر اثر غفلت معرفت‌شناسی‌شان منحصر در حس و تجربه شده‌اند و فقط با مشاهده و حس است که چیزی را درک می‌کنند و باور می‌کنند.

معرفت‌شناسی تجربی مشرکان/ ایمان تجربیدی است

وی ادامه داد: لذا اگر بخواهند به چیزی ایمان بیاورند حسی و تجربی و با مشاهده است و چون ایمان با غیب سروکار دارد و تجربیدی است آنها هیچ وقت ایمان نمی‌آورند بر همین اساس هر پیامبری که تاکنون برای آنها فرستادیم که از غیب و امور ماوراء طبیعت و حس سخن گفت او را تکذیب و مسخره کردند. بنابراین چون برهان پیامبران تجربیدی است قهراً نمی‌توانند آن را بپذیرند.

تناسخ وجود ندارد/ حساب و کتاب در قیامت است

آیت‌الله جوادی آملی بیان کرد: برهانی که قرآن کریم به زبان دیگر باز گو کرد این است که فرمود: این نظام باطل نیست که هر کسی هر کاری بکند هیچ حسابی و کتابی نداشته باشد «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا» بازیه هم نیست «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ، انبیاء 16» و خداوند هم بازیه نیست و ما همه اینها را به حق آفریدیم، خلقت آسمان پوشانده به لباس حقیقت است بر همین اساس بعد از آن نیز حساب و کتاب و محکمه‌ای هست.

این مرجع تقلید عنوان کرد: پس حساب، کیفر و جزا حق است و اینهایی که مردند دیگر مردند و راهی برای بازگشت ندارند «أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ» آیا دریافته‌اند که چه بسیار نسل‌ها را پیش از آنان هلاک کردیم؟ آیا ندانسته‌اند اکنون گرفتار کیفر الهی‌اند و نمی‌توانند به سوی اینان بازگردند؟» تناسخ وجود ندارد که بخواهند برگردند و در این دنیا با بدن دیگر حساب و کتاب شوند و چون خیلی‌ها بدون حساب و کتاب مردند در حالی که باید حساب و کتاب می‌شدند؛ الا و لابد پس باید این حساب و کتاب جای دیگر باشد و آن جای دیگر قیامت است.

احضار انسان‌ها از سوی خداوند در زمان حساب و کتاب

آیت‌الله جوادی آملی اظهار کرد: این انسان‌ها خودشان نمی‌آیند اینها جمعیتی نیستند که به میل خودشان راه بیفتند و بیایند «وَأِنْ كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ» و جز این نیست که همه بندگان در پیشگاه ما گردآوری می‌شوند و در روز قیامت برای حساب و جزا احضار می‌گردند» ما اینها را حاضر کردیم ما با اینها کار داریم و ما باید حساب و کتاب اینها را بررسی کنیم. پس وجود معاد و حقانیت معاد ضروری است.

وی ادامه داد: ضرورتی که در قرآن مطرح است ضرورت منطقی نیست بلکه مسئله‌ای است که هیچ شکی در آن نیست «لَا رَيْبَ فِيهِ» بنابراین این پیام یعنی اینکه یک امر ضروری است و ضرورت معاد هم به این است که عالم حق است و حساب و کتاب دارد و یقیناً به حساب و کتاب انسان‌ها در دنیای دیگر که خداوند انسان‌ها را احضار می‌کند، رسیدگی می‌شود.

آیات آفاقی؛ نشانه‌هایی برای توحید و معاد

این مفسر قرآن کریم ابراز کرد: آیت و علامت و نشانه‌ای که ذات اقدس اله هم برای مبدا هم برای معاد ارائه می‌کند این آیه است «وَأَيُّهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ» و همین زمین مرده برای آنان آیت و نشانه‌ای بر ربوبیت خداست که آن را با رویش گیاهان زنده کردیم و از آن دانه‌ای بر آوردیم که از آن می‌خورند» این آیات آفاقی هم دلیل بر توحید است هم بر معاد است.

لزوم شکرگزاری از نعمات الهی

وی ادامه داد: آیات 33 تا 35 سوره یاسین علاوه بر اینکه اعتقادی است اقتصادی هم هست و به دلیل اینکه اقتصادی است و به مسئله رزق و روزی و اقتصاد مردم اشاره دارد، نیاز به شکر دارد و به همین علت است که خداوند در پایان این آیات سخن از شکرگزاری و لزوم شکرگزاری می‌کند «وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ تَحْتِهَا أَنْهَارٌ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ» و بوستان‌هایی از درختان خرما و انگور در آن قرار دادیم و چشمه‌ها در آن برشکافتیم؛ تا از میوه آن بوستان‌ها که خدا پدید آورده و دست‌هایشان آن را به عمل نیاورده است بخورند؛ پس چرا خدا را با اقرار به ربوبیت او و اظهار بندگی در برابرش، سپاس نمی‌گویند؟».

این مدرس عالی حوزه بیان کرد: منظور خداوند در این آیه از «لِيَأْكُلُوا» یعنی اقتصاد است و وقتی سخن از نان مردم و مملکت است منظور اقتصاد است. چون خوردن اصل است و مایه حیات است هر گونه تصرفی مصداقی از خوردن می‌شود. بنابراین بر اساس این آیه همه نیازهای انسان از این آفریده‌های خدا تامین می‌شود.

تشریح چگونگی چشمه‌های بهشتی

آیت‌الله جوادی آملی اظهار کرد: در این آیات خداوند می‌فرماید ما همه اینها را برای انسان مهیا کردیم چشمه و خرما و انگور را، اما در مورد بهشتیان چیز دیگری مطرح شده است بر اساس آیه 6 سوره انسان «عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا؛ شرابشان از چشمه‌ای است که بندگان خالص خدا از آن می‌نوشند؛ چشمه‌ای که آن را خود در بهشت می‌شکافند و جاریش می‌سازند» چشمه و همه چیز به اراده بهشتیان است. و هر جایی که بهشتی اراده کند از همان جا چشمه خواهد جوشید و کوثر خواهد شد.

این مرجع تقلید تصریح کرد: در تفسیر «وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ» چند تفسیر مطرح شده است. این کارها را ما انجام دادیم و زمانی که ما این کارها را کردیم چرا شاکر نیستید. تفسیر بعدی این است که ما درخت‌های ثمر بخش را آفریدیم و شما اگر از این ثمرات چیزی درست می‌کنید، شیره انگور می‌گیرید، حلوا درست می‌کنید و یا هر کاری که از این مواد اصلی درست می‌کنید کار ما است.

وی ادامه داد: بنابراین خداوند مواد اصلی را به انسان داد و انسان هر چیزی که درست می‌کند و هر استفاده‌ای که می‌کند در حقیقت کار خداست. افعال انسان به ما خود انسان اسناد دارد؛ بنابراین اگر انسان از این مواد اصلی درست استفاده کرد بهره‌های اقتصادی صحیح برد فیض هم برده است و این فیض خداوند به انسان است اما اگر ناصحیح از آن استفاده کرد این گناه و اشتباه به خود انسان باز می‌گردد چرا که از اراده سوء انسان انجام شده است و خداوند از هر عمل سوئی دور است.